

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022- -

Nr. (4.5-82E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTRONINĖS ATPAŽINTIES IR ELEKTRONINIŲ OPERACIJŲ PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-1120 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 4¹, 4² STRAIPSNIAIS, V¹, V² SKYRIAIS IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 147¹ STRAIPSNIU, 589 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. XIII-1120 1, 2, 3, 12, 13, 16, 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4¹, 4² straipsniais, V¹, V² skyriais ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 147¹ straipsniu, 589 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK pakeitimo projektas) (toliau kartu – projektai) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. XIII-1120 1, 2, 3, 13, 16, 18 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4¹, 4² straipsniais, V¹, V² skyriais ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 147¹ straipsniu, 589 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Įstatymo projekto tikslas – konsoliduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų sritis, reglamentuoti elektroninės atpažinties politiką, perduoti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijas vienos ministerijos, t. y. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, valdymo sričiai, paskirti už šios politikos įgyvendinimą atsakingas institucijas bei nustatyti jų funkcijas.

ANK pakeitimo projekto tikslas – numatyti atsakomybę už teisės aktų, reglamentuojančių kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų veiklą, pažeidimą.

I. Sprendžiama problema	Šiuo metu institucijų kompetenciją elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų (toliau – elektroninė atpažintis ir patikimumo užtikrinimo paslaugos) srityse reglamentuoja Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo įstatymas. Šiuo įstatymu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai pavesta
-------------------------	---

	<p>formuoti elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą, o Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai – formuoti elektroninės atpažinties politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą.</p> <p>Kadangi elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimas ir įgyvendinimas yra atskirti, todėl tikėtina, kad neužtikrinamas minėtų politikų įgyvendinimo koordinavimas ir ekonomiškumas, o tai sudaro skaitmeninės rinkos susiskaidymo, tarpvalstybinių elektroninių parašų sąveikumo stokos prielaidas. Visa tai mažina visuomenės pasitikėjimą elektroninėmis operacijomis vidaus rinkoje.</p> <p>Šiuo metu galiojančiame Elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo įstatyme yra numatyta patikimumo užtikrinimo paslaugų politiką įgyvendinanti institucija, nustatytos šios institucijos funkcijos ir teisės, tačiau trūksta teisinio reguliavimo elektroninės atpažinties srityje: nėra paskirta elektroninės atpažinties politiką įgyvendinančių institucijų, neįtvirtintos jų funkcijos, nenustatytas institucijų kompetencijų, susijusių su elektroninės atpažinties politikos įgyvendinimu ir priežiūra, pasidalijimas.</p> <p>Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 147 straipsnis numato atsakomybę už teisės aktų, reglamentuojančių elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų veiklą, pažeidimą, tačiau nėra reglamentuota atsakomybė už teisės aktų, reglamentuojančių kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų veiklą, pažeidimą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymo projektu siūloma elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo, jos organizavimo, koordinavimo ir kontroliavimo funkcijas priskirti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kompetencijai. Tačiau vien tik vieningas elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų sričių politikos formavimas neužtikrins tinkamo šių sričių reglamentavimo. Todėl, siekiant užtikrinti aiškų, nuoseklų ir sklandų elektroninės atpažinties politikos įgyvendinimą, Įstatymo projekte, be elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo, koordinavimo ir kontroliavimo funkcijų perdavimo Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, numatytos už elektroninės atpažinties politikos įgyvendinimą atsakingos institucijos, įtvirtintos šių institucijų funkcijos. Taip pat Įstatymo projekte reglamentuojami kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų priežiūra, jų pareigos ir atsakomybė bei kvalifikuotų elektroninės atpažinties priemonių tinkamumo naudoti, elektroniniu būdu teikiant administracines ir viešąsias paslaugas, reikalavimai.</p>

	ANK pakeitimo projekte numatoma atsakomybė už teisės aktų, reglamentuojančių kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų veiklą, pažeidimą. Kadangi kvalifikuotos elektroninės atpažinties priemonių išdavimo paslauga turi panašumų su patikimumo užtikrinimo paslaugomis, ANK pakeitimo projekte už teisės aktų, reglamentuojančių kvalifikuotos elektroninės atpažinties paslaugos teikėjų veiklą, pažeidimą numatoma administracinė nuobauda – piniginė bauda, kurios dydis yra analogiškas minimaliam ir maksimaliam piniginės baudos dydžiui, įtvirtintam Administracinių nusižengimų kodekso 147 straipsnyje.
III. Priemonių kaštai	Įvertinant galimybę panaudoti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos jau turimas kompetencijas, šiai institucijai būtų priskirtos visiškai naujos, aukštos kompetencijos reikalaujančios elektroninės atpažinties priežiūros įstaigos funkcijos. Atitinkamai šioms naujoms funkcijoms atlikti turėtų būti numatytos 2 papildomos pareigybės, finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektui įgyvendinti reikėtų papildomų lėšų iš valstybės biudžeto – iš viso 68,7 tūkst. Eur per metus.
IV. Nauda visuomenei	Įgyvendinus projektus, bus sudaryta išbaigta ir nuosekli elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų reguliavimo sistema, sudarytas pagrindas veikti elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų rinkai, užtikrintas šių sričių teisinio reglamentavimo aiškumas, nuoseklumas bei vientisumas, reglamentuoti su elektroninės atpažinties paslaugų teikimu susiję teisiniai santykiai.

Išsamesni Įstatymo projekto ir ANK pakeitimo projekto uždaviniai ir kiti paaiškinimai pateikti projektų aiškinamajame rašte.

Projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Įstatymo projektas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.1.15 punktį.

Projektai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus nėra notifikuotini. Įstatymo projekto, ANK pakeitimo projekto ir 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, 2015 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1501 dėl sąveikumo sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 12 straipsnio 8 dalį ir 2015 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1502, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

(ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje 8 straipsnio 3 dalį nustatomos minimalios techninės specifikacijos ir procedūros dėl elektroninės atpažinties priemonių saugumo užtikrinimo lygių, atitikties lentelės pateiktos Reglamento (ES) 910/2014, Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2015/1501 ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2015/1502 perkėlimo ir įgyvendinimo planuose Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS).

Įstatymo projekte siūlomos sąvokos – „elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslauga“, „elektroninės atpažinties atitikties vertinimo įstaiga“, „kvalifikuota elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslauga“, „prižiūrima elektroninės atpažinties priemonė“, „elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslaugos teikėjas“, „kvalifikuotos elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslaugos teikėjas“ – suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Priėmus projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektai ir Nutarimo projektas buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje (toliau – TAIS). Visi asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus 10 darbo dienų nuo projektų ir Nutarimo projekto paskelbimo TAIS. Atskirų konsultacijų su visuomene nenumatyta.

Projektai ir Nutarimo projektas buvo pateikti derinti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, Teisėjų tarybai ir Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai.

Krašto apsaugos ministerija ir Susisiekimo ministerija projektus ir Nutarimo projektą, suderino be pastabų. Į Teisingumo ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnybos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 33 punkto reikalavimais, iki projektų ir Nutarimo projekto pateikimo Vyriausybei su Valstybinės duomenų apsaugos inspekcija darbo tvarka suderinta, kad ši institucija iš esmės pritaria Ekonomikos ir inovacijos ministerijos pateiktiems argumentams, dėl kokių priežasčių Ekonomikos ir inovacijos ministerija neatsižvelgė į jų pateiktą pastabą, ir šią pastabą atsiėmė. Dėl Vidaus reikalų ministerijos ir Teisėjų tarybos pateiktų pastabų vertinimas pateiktas derinimo pažymoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad Vidaus reikalų ministerija, kuri šiuo metu yra atsakinga už elektroninės atpažinties politikos formavimą, iš esmės nepritaria Įstatymo projektui ir siūlo svarstyti alternatyvą perduoti elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo funkcijas Vidaus reikalų ministerijai. Savo pasiūlymą Vidaus reikalų ministerija grindžia teigdamą, kad jos veiklos sritis apima tiek elektroninės atpažinties, tiek ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugas, Vidaus reikalų ministerija sėkmingai įgyvendino ir įgyvendina Reglamento (ES) Nr. 910/2014 elektroninės atpažinties srityje, turi daug praktinių įgūdžių ir patirties šioje srityje. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į poreikį sužinoti verslo atstovų nuomonę dėl Vidaus reikalų ministerijos pasiūlytos alternatyvos, 2022 m. vasario 11 d. nuotoliniu būdu per „Microsoft Teams“ programą suorganizavo pasitarimą, į kurį buvo pakviesti asociacijos „Infobalt“ eIDAS pogrupio atstovai. Pasitarimo metu dalyviams buvo pristatytas Įstatymo

projektas. Asociacijos „Infobalt“ eIDAS pogrupio atstovai akcentavo, kad nors Vidaus reikalų ministerija jau ne vienerius metus formuoja elektroninės atpažinties politiką, tačiau, skirtingai nuo elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų srities (kurioje yra labai aiškiai nustatyti reikalavimai paslaugų teikėjams, jų priežiūrai, pripažinimui, yra susiformavusi rinka, teikianti didžiausią patikimumo užtikrinimo paslaugų asortimentą Šiaurės Baltijos regione, kartu su verslo sektoriumi organizuojami patikimumo užtikrinimo paslaugų naudojimo skatinimui skirti renginiai ir pan.), didelių pokyčių elektroninės atpažinties srityje nėra padaryta. Pasitarimo metu dalyviai akcentavo, kad elektroninės atpažinties priemonių srityje nėra jokių elektroninės atpažinties srities nacionalinio reguliavimo sąlygų (reikalavimų, priežiūros, pripažinimo), pagal kurias elektroninės atpažinties paslaugos teikėjai galėtų išdavinėti elektroninės atpažinties priemones bei nėra aišku dėl Lietuvos verslo galimybių dalyvauti elektroninės atpažinties ekosistemoje. Privatus sektorius šia veikla aktyviai domisi ir, jei būtų nustatytos aiškos elektroninės atpažinties paslaugos teikimo ir pripažinimo sąlygos, galėtų pasiūlyti inovatyvių elektroninės atpažinties priemonių. Atsižvelgdama į tai, asociacija „Infobalt“ išreiškė pritarimą bei palaikymą Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtam Įstatymo projektui, kuriame šiai institucijai būtų perduotos ne tik elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų, bet ir elektroninės atpažinties politikos formavimo funkcijos.

Projektus bei Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Skaitmeninės darbotvarkės departamento (direktorius – Arūnas Cijūnaitis, tel. 8 671 40 761, el. p. arunas.cijunaitis@eimin.lt) Skaitmeninės politikos skyriaus (vedėja Aušra Kumetaitienė, tel. 8 610 16 325, el. p. ausra.kumetaitiene@eimin.lt) vyriausioji specialistė Jolita Aldonienė, tel. 8 659 29 118, el. p. jolita.aldoniene@eimin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 10 lapų.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 13 lapų.
3. ANK pakeitimo projektas, 1 lapas.
4. ANK pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
5. Nutarimo projektas, 1 lapas.
6. Įstatymo ir ANK pakeitimo projektų aiškinamasis raštas, 9 lapai.
7. Derinimo pažyma, 6 lapai.
8. Reglamento (ES) Nr. 910/2014, Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1501, Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1502 ir Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelės, 8 lapai
9. 2022 m. sausio 5 d. Susisiekimo ministerijos raštas Nr. 2-61 „Dėl teisės aktų projektų teikimo išvadoms gauti“, 2 lapai.
10. 2022 m. vasario 11 d. pasitarimo dėl elektroninės atpažinties ir patikimumo užtikrinimo paslaugų politikos formavimo funkcijų perdavimo protokolas Nr. 252-46, 3 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Jolita Aldonienė, tel. 8 659 29 118, el. p. jolita.aldoniene@eimin.lt